

Inzichten van ds. Lovemore Mashamba over hoe hij Gods trouw ziet: hoe de RCZ tot bloei is gekomen – Rev. Lovemore Mashamba's insights on God's faithfulness and the flourishing of the RCZ.

gzb

Augustus 2026

4e jaargang
nummers 1

Brief uit Bulawayo

Nieuwsbrieven Willem-Henri en Ditteke den Hartog

NAMIBIË:
KOKERBOOM

FAMILIE
VISSER

VLUCHTELINGEN
IN ZUID AFRIKA

Beste lezers,

“In September is het 18 jaar geleden dat we vanuit de hervormde gemeente van IJsselstein werden uitgezonden. Onze uitzendtekst uit Psalm 32:8 is al jarenlang een leidraad: ‘Ik onderwijs u en leer u de weg die u moet gaan; Ik geef raad, Mijn oog is op u.’ Als we terugkijken op de weg die we samen zijn gegaan dan zien we steeds opnieuw Gods leiding en trouw.”

FYSIO DITTEKE

Ditteke bezocht in mei de cardioloog in het UMCU. We zijn dankbaar dat hij tevreden was over het resultaat van de ablatie die Ditteke eind vorig jaar onderging. In Nederland zou hij haar naar een hartrevalidatietraject doorsturen, zei hij. In Zimbabwe vond ze, naar aanleiding daarvan, een geschikte fysiotherapeut. Het traject was gericht op spierversterking en is inmiddels afgerond. Ze probeert het bij te houden met meer beweging. Ze moet haar grenzen goed in de gaten houden, maar heeft haar coördinatietaken uit mogen breiden naar Malawi, naast Zimbabwe en Zuid-Afrika.

KOKERBOOM

Deze brief wordt voor een deel vanuit Namibië geschreven. Willem en Ditteke bezochten daar de verschillende GZB-partners en de GZB-zendingswerkers, familie Oudshoorn. Willem geeft bovendien een week les bij NETS over kerkrecht.

Afgelopen weekend namen ze deel aan een conferentie van een van de partnerorganisaties, Kokerboom. Een kokerboom is een boom die groeit in Zuid-Namibië, een plek waar het weinig regent en de grond schraal is, maar waar de boom toch weet te overleven en rechtop blijft

staan. De organisatie steunt gemeenten, die met name op het platteland, soms heel klein zijn. Ze worden uitgedaagd om klein maar sterk (en dus ook missionair) te zijn. Het was erg inspirerend om te zien hoe de ruim 60 vertegenwoordigers van de kerken elkaar konden bemoedigen. Na de conferentie kunnen gemeenten verdere toerusting ontvangen.

Foto boven: GZB-Jubileumevent: ds. Lovemore Mashamba tijdens de Workshop ‘Hoe komt een kerk tot bloei?’

JUBILEUM EVENT

In juli bezocht Willem samen met de algemeen secretaris van de Hervormde Kerk in Zimbabwe (RCZ), ds. Lovemore Mashamba, het GZB-jubileumevent vanwege het 125-jarig bestaan van de GZB. Samen verzorgden ze een workshop over Gods trouw in de RCZ: "Hoe komt een kerk tot bloei". De RCZ kwam voort uit de zendingsbeweging die ontsproot aan de opwekking van 1860 in Zuid-Afrika. De predikanten Andrew Murray jr. en sr. waren daarbij instrumenten in Gods handen. Er waren zo'n 3300 bezoekers tijdens het jubileumevent. Het thema was: 'Hou vol, God is trouw'. D.m.v. onderstaande link kunt u een impressie van de dag terugzien: <https://www.gzb.nl/terugblik-jubileumevent>

'OVERSEAS'

Voor ds. Mashamba was het de eerste keer in zijn leven dat hij 'overseas' – buiten Afrika – was. Het was fijn dat hij op tijd zijn visum kreeg. Zijn reis naar Nederland was vol met nieuwe ervaringen: van metro, rondvaartboot tot een elektrische trein. Naast het jubileumevent was voor hem het bezoek aan de Grote Kerk van Dordrecht een hoogtepunt. De kerk is voor de RCZ interessant, omdat zij symbool staat voor onder meer de Dordtse Leerregels, die de RCZ ook onderschrijft.

BART EN PAULINE

Ds. Mashamba ging met medewerking van Willem voor in twee erediensten in de Hervormde gemeenten van Nieuw-Lekkerland en Wekerom. Het was een bijzondere ervaring, waarin mocht worden ervaren dat de Heere zegenrijk nabij was, ook in de contacten in de gemeenten. Een belangrijke reden om in Wekerom voor te gaan was dat Bart en Pauline Visser daar naar de kerk gaan. Bart (30) en Pauline (29) starten per 1 september bij de GZB, waar ze opgeleid worden als zendingswerkers voor Zimbabwe. Begin 2025 heeft de RCZ een vacature opgesteld voor iemand die zondagsschoolmateriaal kan ontwikkelen. Het huidige materiaal stamt uit 1979 en is broodnodig aan vervanging toe. Het was dan ook heel fijn dat Pauline Visser-Pors in de loop van 2025 reageerde op de vacature. Pauline geeft al meer dan 10 jaar zondagsschool in de hervormde gemeente van Wekerom. In het dagelijks leven is zij leerkracht op een basisschool.

COLOFON

Ditteke en Willem-Henri den Hartog zijn in september 2008 door de GZB vanuit de Hervormde gemeente van IJsselstein uitgezonden naar Namibië. Van 2017 tot 2023 hebben ze in Malawi gewerkt en sinds juli 2023 zijn ze werkzaam in Zimbabwe. De GZB werkt graag mee aan de verspreiding van deze rondzendbrief. Hartelijk dank voor uw meeleven en gebed! U kunt uw betrokkenheid ook tot uitdrukking brengen door een gift over te maken voor het werkersfonds van Willem-Henri en Ditteke of voor andere onderdelen van het wereldomvattende werk waarbij de GZB betrokken is. Het IBAN-nummer is NL63 ABNA 0476 3954 29. We zijn dankbaar voor uw onmisbare steun, zodat het werk kan voortgaan en zelfs kan groeien. Voor afmeldingen voor deze nieuwsbrief, adreswijzigingen en overige opmerkingen mail naar info@gzb.nl. Voor aanmeldingen voor de blog of de nieuwsbrief, ga naar <https://www.gzb.nl/willemenditteke>.

Bart is bosbouw-deskundige. Hij hoopt de RCZ te gaan helpen meer aandacht te geven aan scheppingszorg. Zelf zeggen ze het volgende over hun roeping: "De afgelopen jaren werd de weg steeds duidelijker geleid richting de zending. Tijdens ons bezoek aan Zimbabwe in maart viel alles op

zijn plaats. We zaten aan de eettafel bij familie den Hartog (die ons gastvrij ontvingen), toen we uit Markus 1 lazen: Kom achter Mij aan, en Ik zal maken dat u vissers van mensen wordt. Dit gedeelte is in die dagen 3 keer terug gekomen en ervaren wij als bevestiging." Wel heel bijzonder als je achternaam Visser is.

KUIKENTJES

In april hadden we een retraite in Zuid-Afrika voor GZB-medewerkers. Ditteke schreef naar aanleiding van de laatste dagopening de column 'Kuikentjes' voor het blad 'Vrouw tot Vrouw': "We willen de kapel verlaten. Dan rent er een meisje van acht jaar naar haar vader, die de gitaar bespeelt." Lees hier meer:

Scan de QR-code of gebruik deze link: <https://bit.ly/4xNyKYU>

NIET WELKOM

"Ik ben bij de ambassade van Mozambique om te proberen eten te regelen via de verschillende kerken. Elk uur komen er meer mensen aan die door de politie worden afgezet. Het lijkt erop dat dit voor iedereen een lange nacht gaat worden."

"We hebben voor vandaag medische zorg en eten kunnen regelen. Iedereen is onderzocht. De consul had bussen geregeld en had gehoopt dat iedereen om 3 uur weg zou zijn. We hebben toch nog een avondmaaltijd geregeld, omdat het onmogelijk was dat iedereen om 3 uur al weg zou zijn, en zo konden ze tenminste nog iets eten voordat ze vertrokken."

Dit zijn wat berichtjes van Lance Thomas. Hij is werkzaam bij onze partner in Zuid-Afrika. Hij heeft samen met andere betrokken organisaties van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat hulp verleend aan migranten bij hun ambassades in Zuid-Afrika.

U zult het wellicht ook meegekregen hebben: de golf van xenofobie die onlangs door Zuid-Afrika ging. Sinds mei 2026 zijn er alleen al ruim 115.000 Zimbabwanen vanuit Zuid-Afrika teruggekeerd. Anti-migrantengroepen voerden acties uit om (vermeende) ongedocumenteerde buitenlanders op te sporen. In de golf van xenofobie zijn ook meerdere migranten vermoord. De regering riep burgers op hiermee te stoppen, omdat alleen politie en immigratiediensten bevoegd zijn controles en arrestaties uit te voeren.

De activisten hadden een landelijke demonstratie geregeld op 30 juni 2026, wat tegelijk diende als deadline voor illegale migranten om het land te verlaten. Dit riep veel angst op, en was voor velen de aanleiding het land halsoverkop te willen verlaten. Duizenden verbleven dagenlang bij hun ambassades in de winterkou in tijdelijke, overvolle opvanglocaties of geïmproviseerde kampen, terwijl zij wachtten op vervoer. De voorzieningen waren beperkt en het was onzeker of er vervoer zou zijn.

Veel migranten werkten jarenlang in de bouw, landbouw, horeca of als huishoudelijk personeel. In landen als Zimbabwe en Malawi is weinig werkgelegenheid. Bij de plotselinge terugkeer moesten ze vaak hun bezittingen achterlaten. Voor velen is er ook

Malawische migranten wachten op papieren en transport om terug naar Malawi te kunnen keren

Hulpverleners delen voedsel uit aan migranten die wachten op terugkeer

sprake van gezichtsverlies. Ze zouden het gaan maken in Zuid-Afrika, maar keerden berooid terug. Die armoede zorgt ook voor overlast in het land van terugkeer. We hoorden dat bij ons hier in Bulawayo de criminaliteit toenam door deze toestroom. Diverse kerken hebben tijdelijke hulpprogramma's opgezet om de teruggekeerde migranten te helpen met slaapplekken, voedsel, kleding en dergelijke. Sommige instanties proberen deze mensen aan werk te helpen of een bedrijfje te helpen starten. Volgens ingewijden is de xenofobie opgelaaaid door op handen zijnde verkiezingen, waarbij migranten worden aangewezen als oorzaak van de binnenlandse problemen, zoals werkloosheid, criminaliteit en falende publieke diensten. Het is inderdaad zo dat de grenzen van Zuid-Afrika poreus zijn en er, ook als gevolg van corruptie, veel migranten niet-legaal in het land zijn.

GZB EN MIGRANTEN

Al langer ondersteunen we een programma gericht op migranten in Zuid-Afrika. We werken samen met Kerk In Actie en het Centrum voor Geloof en Gemeenschap bij de Universiteit van Pretoria. We ondersteunen een formele opleiding voor predikanten en kerkleiders, waarbij zij leren hoe de kerk een schuilplaats voor migranten kan zijn. Er zit een verplicht praktijkonderdeel in, waarbij vanuit de kerk gericht wordt uitgereikt naar migranten. We hopen dat kerken, door Gods liefde aan migranten te tonen, ook een positieve invloed zullen hebben op de publieke opinie over migranten.

LEEF MEE, BID MEE EN GEEF MEE!

Heb jij ook het verlangen om de liefde van God te delen? Samen kunnen we het Evangelie delen, in woorden en daden. Wij als zendingswerkers door te gaan, jij door financieel bij te dragen. En vooral door voor ons te bidden en met ons mee te leven.

Als Zendingsmaatje ben je onderdeel van het wereldwijde zendingswerk van de GZB.

DOE JE MEE?

Meld je dan nu aan via
www.zendingsmaatje.nl

**zendings
maatje.nl**
een initiatief van de GZB

ZENDING EN GEESTELIJKE MACHTEN

Willem heeft samen met ds. Gerrit Vreugdenhil een hoofdstuk geschreven in het GZB jubileumboek "God gaat zijn ongekeende gang." Het gaat over geestelijke machten en de zending. In veel landen is de geestelijke wereld een dagelijkse werkelijkheid, terwijl we daar als gereformeerde kerken in het westen niet altijd evenveel aandacht voor hebben (gehad). De westerse theologie heeft onvoldoende antwoorden op dit gebied. Dat heeft ook invloed op de curricula van de theologische scholen van de partnerorganisaties van de GZB. Hoe kunnen kerken en predikanten mensen helpen met geestelijke strijd en het maken van geestelijke keuzes? Het hoofdstuk laat zien dat we deze werkelijkheid serieus moeten nemen, maar vooral mogen leven vanuit de overwinning van Christus. Het boek "God gaat zijn ongekeende gang" is verkrijgbaar bij de GZB. Zie: <https://www.gzb.nl/producten/god-gaat-zijn-ongekeende-gang> of scan de QR-code hiernaast.

VERTALEN

Tenslotte nog wat over ons werk bij de Hervormde Kerk in Zimbabwe. We werken daar als docenten onder de vlag van de Afdeling Discipelschap o.l.v. ds. Benjamin Chikuku. Ditteke is ook betrokken bij de coördinatie van het vertaalwerk op deze afdeling.

We zijn bezig met het vertalen van acht boekjes van de Timothy Leadership cursus in vier lokale talen: Shona, Ndebele, Tonga en Venda. Daarnaast vertalen we ook de vier modules van de Veritas cursus in het Shona en hopelijk ook een keer in Ndebele. We zijn het meest ver met de Shona-vertalingen, de taal die in de kerk het meest wordt gesproken. De cursussen worden nu nog voornamelijk in het Engels gegeven, wat, met name op het platteland, een belemmering kan zijn.

Verder werken we ook met een Malawische partner aan de vertaling van het boek "The Shepherds' Staff" in het Ellomwe, bedoeld om lokale predikanten en gemeenteleiders te trainen.

We krijgen hulp van een vrijwilliger, Rien Adriaanse, een AI-expert uit Nederland. Hij doet de eerste vertaling met AI. Voor diverse lokale talen moet hij daarvoor AI-modellen eerst voeden m.b.v. bijbelvertalingen, woordenboeken enz. Vervolgens wordt het materiaal door lokale vrijwilligers herzien. Kijk eens op zijn website <https://justjesus.nl/> voor andere boeken die hij vertaalt, bijv. moderne vertalingen van boeken van ds. Andrew Murray.

DANKEN EN BIDDEN

- Voor een goede voorbereiding van de familie Visser op hun uitzending. Ze hopen per 1 september in dienst te komen bij de GZB.
- Voor migranten in Zuid-Afrika; voor een liefdevolle houding van kerken tegenover migranten en zegen op het trainingsprogramma voor kerkleiders.
- Voor de verlenging van ons visum. Het huidige visum is al verlopen. Er is achterstand bij de immigratiedienst.
- Voor overeenstemming over het huurcontract van ons huis.
- Voor een gezegende Veritas-trainingsweek eind september.
- Voor iedereen die betrokken is bij het vertaalwerk voor de diverse trainingen in Zimbabwe en Malawi. Dank God voor de vrijwilligers.
- Voor het nieuwe vierjarenprogramma dat we dit jaar willen ontwikkelen met onze partner de Hervormde Kerk in Zimbabwe.

Hartelijke groet, ook namens onze TFC,
Willem-Henri en Ditteke de Hartog

KEEP IN TOUCH:

Adres:

Ditteke & Willem-Henri den Hartog
PO Box 9009
Hillside
Bulawayo
Zimbabwe

Telefoon/e-mail:

Ditteke

Tel. +263781664730 (ook WhatsApp)
ddhartog@gzb.nl

Willem-Henri

Tel. +265880432864 (WhatsApp)/
+263781664721
wdhartog@gzb.nl

Willem-Henri is regiocoördinator voor de GZB in Zuidelijk Afrika en docent van de Hervormde Kerk van Zimbabwe.

Ditteke is programmaleider van GZB-programma's in Zimbabwe, Malawi en Zuid-Afrika en docent van de Hervormde Kerk van Zimbabwe.

Wil je op de hoogte blijven?

Op www.gzb.nl/willemenditteke vind je meer informatie over ons. Als we daar een blog plaatsen, kun je die automatisch ontvangen. Je kunt je aanmelden via het formuliertje onder 'Blijf op de hoogte' op onze website.

www.gzb.nl